Η Β' Βουλγαρική Κατοχή στην Ανατ. Μακεδονία, 1916 – 18

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣΙΑΝΗΣ ΠΑΓΓΑΙΟΥ

Σήμερα το τελευταίο μέρος της Ιστορικής έρευνας της Βάσως Ευαγ. Μώραλη (Δημοσιογράφου, τ. Δικηγόρου)

«ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ».—ΣΑΒΒΑΤΟΝ, 18 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ, 1917.

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

ΕΚ SPRINGFIELD, MASS.

ΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΣΣΕΥΜΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

West Springfield

$12.879.32

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΘΗΡΙΩΔΙΑΣ

Ο ΕΡΑΝΟΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΟΜΑΧΩΝ ΠΡΟΧΩΡΕΙ

Μέχρι τῆς 30ῆς Μαΐου	$6,396.57
Τὴν 31ην Μαΐου οἱ ἐν Δάουθ Μπέθλεεμ Φιλελεύθεροι ὡς Α' δόσιν	1,400.00
Ἀπὸ 1ης ἕως 30ῆς Ἰουνίου	1,399.15
Ἀπὸ 1ης ἕως 31ης Ἰουλίου, διάφοροι	879.15
Β'. δόσις τῶν ἐν Δάουθ Μπέθλεεμ	487.00
Οἱ Φιλελεύθεροι Σπρίνγφιλδ, Μασ.	703.45
Οἱ Φιλελεύθεροι Τάρπον Σπρίνγς	1,283.00
Τὴν 2αν Αὐγούστου	63.00
Τὴν 14ην Αὐγούστου	66.00
ΤΟ ΟΛΟΝ	Δολλ. 12,879.32

ΔΙΕΒΙΒΑΣΘΗΣΑΝ ΕΝΟΛΩ ΕΙΣ ΤΟΝ Κον ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΝ ΒΕΝΙΖΕΛΟΝ

Προηγούμεναι ἀποστολαί	$8,900
Νέα ἀποστολή	2,600
Ἐν ὅλῳ	$11,500

ΕΚ ST. LOUIS, MO.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΑΣ ΔΙΑΚΡΙΝΕΤΑΙ ΕΙΣ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗΝ ΠΑΡΕΛΑΣΙΝ

St. Louis, Mo., 15 Αὐγούστου, 1917.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ» ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ, ΕΡΑΝΟΣ ΑΥΓ. 1917

(Πηγή: Ψηφιακό Αρχείο Εφημερίδων της Βουλής των Ελλήνων)

ΕΙΔΙΚΗ ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Η ιστορική αυτή Εισήγηση αφιερώνεται:

- **στη μνήμη των μαρτύρων προγόνων μας της Ανατ. Μακεδονίας –και ιδίως στους προγόνους συγχωριανούς μου (Νικησιανιώτες και Νικησιανιώτισσες), που βρήκαν φρικτό θάνατο ή βασανίστηκαν από τους Βουλγάρους στις τρεις βουλγαρικές Κατοχές στον 20ό αιώνα, αλλά**
- **και στη μνήμη του ακάματου ερευνητή και συλλέκτη τεκμηρίων της Ιστορίας της Ανατ. Μακεδονίας αειμνήστου *Νικολάου Ρουδομέτωφ* (ιδρυτή και πρωτεργάτη του *Ιστορικού και Λογοτεχνικού Αρχείου Καβάλας*) για το ανυπολόγιστης αξίας εθνικό έργο που πρόσφερε επί δεκαετίες στον τόπο μας.**

ΒΑΣΩ ΕΥΑΓ. ΜΩΡΑΛΗ

Ακόμα κι από τους ίδιους τους απογόνους εκείνων των μαρτύρων και ηρώων!.. Δεν έγιναν ιδιαίτερες αναφορές στα τραγικά γεγονότα του 1916-18 από τα τότε ελληνικά και διεθνή Μέσα Ενημέρωσης (παρά μόνο αποσπασματικά) και οι εγκληματίες Βούλγαροι έμειναν ουσιαστικά ατιμώρητοι (η ανώτερη ποινή φυλάκισης που επέβαλαν σε δίκες – παρωδία οι ίδιοι οι Βούλγαροι εις βάρος αξιωματούχων τους που βαρύνονταν με τον θάνατο εκατοντάδων Ελλήνων ήταν 4-5 χρόνια!). Οι Έλληνες ιστορικοί δεν ασχολήθηκαν σχεδόν ποτέ μ' αυτά τα συμβάντα μέχρι τα εντελώς τελευταία χρόνια, τα ελληνικά σχολικά βιβλία δεν έχουν ούτε μια σειρά για όσα φρικτά μαρτύρια πέρασε ο Ελληνισμός της Ανατ. Μακεδονίας από τους «φίλους» μας Βουλγάρους και τους Γερμανούς καθοδηγητές και συνεργούς τους στο μαζικό αυτό έγκλημα!

Ο ελληνικός Τύπος περιορισμένα κι αποσπασματικά ασχολήθηκε με την επί διετία εθνική τραγωδία στην Ανατ. Μακεδονία. Ο **«Εθνικός Κήρυξ»** (η ομογενειακή εφημε¬ρίδα της Νέας Υόρκης) έδειχνε περισσότερο ενδιαφέρον (οργανώνοντας μάλιστα κι από το 1917 έρανο για τα θύματα της Μακεδονίας!) απ' ό,τι οι εφημερίδες της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

Μόνο εκ των υστέρων, μετά τη λήξη του Α' Παγκ. Πολέμου, όταν μέσω του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού και από τις πρώτες επισκέψεις Ελλήνων επισήμων στην Ανατ. Μακεδονία άρχισε να γίνεται γνωστή η τεράστια ανθρωπιστική καταστροφή και η Εθνοκάθαρση που υπέστη απ' τους Βουλγάρους ο εδώ Ελληνισμός, συγκινήθηκαν και η ελληνική Πολιτεία και η κοινή γνώμη. Ξεκίνησαν μαζικοί έρανοι για ενίσχυση του εναπομείναντος ελληνικού πληθυσμού της Ανατ. Μακεδονίας (με επικεφαλής, μάλιστα, τον νέο Βασιλιά **Αλέξανδρο,** διάδοχο του Κωνσταντίνου –τον οποίο η νέα κυβέρνηση Βενιζέλου και οι Σύμμαχοι είχαν στο μεταξύ εκθρονίσει και ζούσε έκπτωτος στην Ελβετία με επιχορήγηση της γερμανικής κυβέρνησης!).

Χιλιάδες κάτοικοι της περιοχής που είχαν καταφέρει να διαφύγουν από την Ανατ. Μακεδονία στην ελεύθερη Ελλάδα, στη διάρκεια αυτής της φρικτής κατοχικής περιόδου, δεν επέστρεψαν ποτέ στις πατρογονικές εστίες τους. Προτίμησαν να παραμείνουν στην ασφάλεια της Θεσσαλονίκης και της Αθήνας, αντί να διακινδυνεύσουν και πάλι να ξαναζήσουν έναν βουλγαρικό εφιάλτη (όπως συνέβη και πάλι, δυστυχώς, 23 χρόνια αργότερα!..).

Έτσι, χωρίς ιδιαίτερες αναφορές και με τα θύματα βουβά, καθώς προσπαθούσαν να γιατρέψουν τις πληγές τους, **η τραγωδία της Ανατ. Μακεδονίας το 1916-18 σκεπάστηκε από τη λήθη.** Ελάχιστοι σήμερα γνωρίζουν τι βίωσαν οι πρόγονοί μας στην απαίσια και κτηνώδη Β' Βουλγαρική Κατοχή… Όχι μόνο στην υπόλοιπη Ελλάδα, αλλά και εδώ –στην ίδια την περιοχή που πέρασε διά πυρός και σιδήρου…

Δεν τα ανασύρουμε όλ' αυτά απ' την τοπική Ιστορία μας για να εξάψουμε μίσος κατά των τότε βάναυσων δυναστών μας Βουλγάρων ή κατά των σημερινών απογόνων τους. **Συγχωρούμε, αλλά δεν μας επιτρέπεται να ξεχάσουμε!**

Ειδικά όσο η επίσημη Βουλγαρία δεν ζητάει εδώ και 100 χρόνια ΣΥΓΓΝΩΜΗ για τα εγκλήματα που διέπραξε στην περιοχή μας! Και –παρά τις διεθνείς Συνθήκες που υποχρεώθηκε ως ηττημένη του πολέμου να υπογράψει τότε- **δεν επιστρέφει ό,τι κατέκλεψε από τον τόπο μας, από τα Μοναστήρια και τις εκκλησιές μας!**

Ευχαριστώ πολύ τον ιστορικό ερευνητή **κ. Κυριάκο Λυκουρίνο** για την πολύτιμη βοήθειά του, τους ανθρώπους της Δημόσιας «Παπαχρηστίδειας» Βιβλιοθήκης Ελευθερούπολης, τον σύζυγό μου **Κώστα Γιωτάκη** για την υπομονή και την υποστήριξή του, τον σεβάσμιο Αγιορείτη Γέροντα συγχωριανό μας **Νικόδημο (Ράντσιο) Αγιοπαυλίτη** για την αμέριστη βοήθειά του με αρχειακό υλικό και πληροφορίες, την Νικησιανιώτισσα κάτοικο Θεσσαλονίκης **κ. Πασχαλίτσα Κουκούδη – Τσεβρέντη,** καθώς και τους συγχωριανούς μου Νικησιανιώτες –με πρώτον τον φιλότιμο ιερέα μας **π. Ζαχαρία Μέγγα**- που με ζήλο και συγκίνηση βοήθησαν στην έρευνά μου!

Ας ευχηθούμε ο Θεός να μην αξιώσει ξανά τον Ελληνισμό ν' ανεβεί τέτοιον Γολγοθά!

Νικήσιανη, Οκτώβριος 2018

Βάσω Ευαγ. Μώραλη, Δημοσιογράφος, τ. Δικηγόρος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1) ΤΕΤΡΑΔΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ – Ανατολική Μακεδονία 1916-1918 (Τόμοι 1 - 4) – Έκδοση Ιστορικού και Λογοτεχνικού Αρχείου Καβάλας
2) RELIEF WORK AMONG THE VILLAGES OF MOUNT PANGAEON, The American Red Cross - Printed by P.D. SAKELLARIOS – Athens 1919
3) THE TYPHUS EPIDEMIC IN EASTERN MACEDONIA, The American Red Cross – Printed by P.D. SAKELLARIOS – Athens 1919
4) Ο ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ – ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΣ (1874 – 1917) – Αλίκης Χ. Σακελλαρίδου – Εκδόσεις «ΞΥΡΑΦΙ»
5) «Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΤΟΥΣ ΗΤΑΝΕ ΚΑΙ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ» - Τριαντάφυλλου Ράντσιου – Εκδόσεις «ΓΝΩΣΗ» 1984
6) ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΕΣΤΙΑ» (Αθηνών), 1915 – 1919
7) ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΑΘΗΝΑΙ», 1915 – 1918
8) ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», 1915 – 1919
9) ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΑΣΤΗΡ» (Αθηνών), 1915 – 1918
10) ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ» (Αθηνών), 1915 - 1919
11) ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ» ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ, 1916 – 1918
12) ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
13) WIKIPEDIA (Α' Παγκόσμιος Πόλεμος/THE GREAT WAR, WWI)
14) ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΝΙΚΗΣΙΑΝΗΣ, ΚΑΤΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΒΑΣΩ ΕΥΑΓ. ΜΩΡΑΛΗ ΑΠΟ ΤΟ 1975 ΕΩΣ ΤΟ 2018